

TAMOP – 2.4.5-12/7 2012-0062

**ÜZLETVITEL A GYAKORLATBAN AZ
ILPEA MUNKATÁRSAINAK
16.MODUL**

Az érvelés 38 család trükkje

Robert H. Thouless nyomán

1. trükk

Érzelmi töltésű szavak használata

A feszültség fokozódása nem kedvez az üzenet
centrális úton való feldolgozásának

*Ellenszere: fordítsuk le a kifejezést érzelmileg
semleges szavak segítségével*

2. trükk

Olyan állítás, amely a „minden” minősítőt implikálja, de csak a „néhány” minősítő igaz

Ellenszere: illesszük bele a „minden” minősítőt explicit módon az állításba, s mutassuk ki, hogy így hamis

3. trükk

Bizonyítás kiválasztott példákkal

Ellenszere: helytelen, ha ellenpéldákkal operálunk! Mutassuk meg a bizonyítás helyes formáját, a statisztikai problémát

4. trükk

Ellenfelünk állításának felnagyítása akár ellentmondással, akár félreértelmezéssel

Pl. a „néhány X Y” típusú állításra úgy reagálunk, mintha „minden X Y” hangzott volna el, s ezt sikerrel cáfoljuk.

Ellenszere: állítsuk újra az eredeti, szerényebb állítást

5. trükk

Egy érv alapos cáfolatának kikerülése szofista fordulattal

KIVÉTEL ERŐSÍTI A SZABÁLYT

Ellenszere: bizonyítsuk be a fordulat hibás voltát

6. trükk

Eltérítés újabb kérdéssel, melléktémával vagy lényegtelen ellenvetéssel

*Ellenszere: ne hagyjuk magunkat eltéríteni,
ismételten állítsuk az eredeti, a valódi kérdést*

7. trükk

Bizonyítás következetlen érvel, amikor olyan tekintélyre vagy ismeretre hivatkozunk, amelyről feltételezzük, a másik nincs birtokában

Ellenszere: kérjünk magyarázatot, vállalva, hogy esetleg tudatlannak látszunk

8. trükk

Az az érv, hogy ne küszködjünk X-szel, ami elismerten rossz dolog, mert van egy még rosszabb Y, s erőfeszítéseinket ez ellen irányítsuk

Ellenszere: mutassunk rá, hogy indokolt Y-nal foglalkozni, de ettől még nem indokolt X ellen nem tenni semmit

9. trükk

Azért javasolni elfogadásra egy álláspontot, mert az két véglet közötti közép

Ellenszere: mutassuk meg, hogy a mi álláspontunk is épp úgy ábrázolható két véglet közötti középútként

10. trükk

Rámutatni egy érvelési forma logikai helyességére, miközben a premisszái kétes vagy valótlan tényeket tartalmaznak

Ellenszere: tagadjuk meg, hogy a logikusságról vitázzunk és mutassuk meg, hogy a tényszerű alapjai tévesek

11. trükk

Logikailag megalapozatlan formájú érvelés

Ellenszere: hozzuk egyszerűbb formára az érvelést és bizonyítsuk be megalapozatlanságát. Hasznos a diagram

12. trükk

Körben forgó érvelés

Ez is a hibás érvelés egy sajátos formája,
ellenszere is hasonló

13. trükk

Olyasmivel érvelni, ami maga is bizonyításra szorul

Szintén a hibás érvelés egy konkrét és gyakori válfaja

Ellenszere: hozzuk egyszerűbb formára

14. trükk

Egy szavakra vonatkozó kijelentést úgy vitatni,
mintha az tényekre vonatkozna

(vagy ha az állítás mindkét félét tartalmaz,
összekeverni a kettőt)

*Ellenszere: mutassunk rá a ténybeli és a
szóhasználati különbségre*

15. trükk

Úgy adni elő egy tautológiát, mintha ténybeli ítélet volna

Ellenszere: mutassunk rá, hogy az állítás verbális formájától kapja szükségszerű igazságát

16. trükk

Spekulatív érv alkalmazása

Ellenszere: mutassunk rá, hogy abból nem lehet valóságos, tényyszerű helyzetre következtetni, aminek érzésünk szerint lenni kellene

17. trükk

Egy kifejezés jelentésének megváltoztatása az érvelés során

Ellenszere: definiáljuk a kérdéses kifejezést vagy cseréljük föl egy rokon értelművel, és nézzük meg, helyes marad-e az állítás

18. trükk

Olyan dilemma alkalmazása, amely figyelmen kívül hagyja, hogy lehetőségek folytonos sora húzódik a két bemutatott véglet között

Ellenszere: mutassunk rá!

19. trükk

A kontinuitás tényének felhasználása arra, hogy kétségbe vonjuk két dolog különböző voltát (a szakáll érve)

Ellenszere: mutassunk rá, hogy attól, hogy az átmenet folytonos, a különbség még valódi

20. trükk

A definíció jogosulatlan használata, vagy annak követelése

Ellenszere: ragaszkodjunk ahhoz, hogy a dolgok nem egyértelműek

*Pl. mit nevezünk soknak hajszál esetében --
Einstein*

21. trükk

Sugalmazás ismételt állítással

Goebbels és a szociálpszichológia „puszta észlelés” jelensége

Ellenszere: tudatosítsuk az ismétlést

22. trükk

Sugalmazás határozott fellépést alkalmazva

Elsősorban szónoklat esetén hatásos

Ellenszere: számoljunk a blöff lehetőségével

23. trükk

Sugalmazás presztízssre támaszkodva

*Ellenszere: leszámítolás vagy a presztízs
aláásása*

24. trükk

Hamis presztízs

Ellenszere: le kell leplezni

25. trükk

Ál-szakzsargonos alapuló presztízis

Ellenszere: fogalmazzuk át szerény formára

26. trükk

Úgy tenni, mintha nem értenénk az ellenfél mondanivalóját és ezt presztízzsel támasztani alá

Ellenszere: magyarázzuk meg szájbarágósan az érveinket

27. trükk

Olyan kérdéseket alkalmazni, amelyek a másikat magára nézve romboló beismerésekre vezetik

Ellenszere: tagadjuk meg a beismerést

28. trükk

Pusztá tekintélyre hivatkozni

Ellenszere: vegyük szemügyre, hogy a tekintély megalapozottan mondja-e, amit neki tulajdonítanak

29. trükk

Egy kétséges állítással szembeni ellenállást
azáltal leküzdeni, hogy előrebocsátunk néhány
könnyen elfogadható állítást

Ellenszere: ismerjük föl a trükköt és tudatosítsuk

Pl. a „négy igenes” népszavazás

30. trükk

Egy kétes állítást oly módon megfogalmazni,
hogy az illeszkedjék a hallgató gondolkodási
szokásaihoz vagy előítéleteihez

*Ellenszere: kérdezzünk rá a nyilvánvalóra, vagy
fogalmazzuk újra az állítást szokatlan
kontextusba helyezve*

31. trükk

Akadémikus kívülállás: „Mindkét oldal mellett sok minden felhozható, ezért nem lehet a kérdést eldönteni.”

Ellenszere: mutassunk rá, hogy a cselekvés elmaradásának épp oly valóságos következményei vannak, mint ha egy vitatott módon lépünk

Pl. iraki háború

32. és 33. trükk

Érvelés tökéletlen analógiával vagy erőltetett analógiával

A 30. trükk variációi, hasonló ellenszerrel:
vonultassunk föl további lehetséges tökéletlen analógiákat

35. trükk

Feldühíteni az ellenfelet arra számítva, hogy érvelési hibát fog véteni

Ellenszere: őrizzük meg nyugalmisságunkat

36. trükk

Hazabeszélés

Ellenszere: alkalmazzuk az ellenfél érveit olyan állításokra, amelyeket nem ismer el

37. trükk

Azért javasolni vagy elvetni egy állítást, mert gyakorlati következményei vannak a hallgatóra nézve

Ellenszere: legyünk résen az érdekeltségek iránt

38. trükk

Az érvelés céljából előítéleteket vagy motívumokat tulajdonítani ellenfelünknek

Ellenszere: mutassunk rá, hogy az állítás igazsága szempontjából ez nem fontos